

ОБЩИ УСЛОВИЯ КЪМ ДОГОВОР ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА
ФИНАНСОВА ПОМОЩ
ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ” 2007-2013 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

ЧЛЕН 1. ОБЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

ЧЛЕН 2. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И
ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И ТЕХНИЧЕСКИ ДОКЛАДИ

ЧЛЕН 3. ОТГОВОРНОСТ

ЧЛЕН 4. КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

ЧЛЕН 5. ПОВЕРИТЕЛНОСТ

ЧЛЕН 6. ПУБЛИЧНОСТ И ИНФОРМИРАНЕ

ЧЛЕН 7. ПРАВО НА СОБСТВЕНОСТ /ПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ И
ЗАКУПЕНИТЕ АКТИВИ

ЧЛЕН 8. ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА

ЧЛЕН 9. ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОРА

ЧЛЕН 10. ПЕРИОД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ, УДЪЛЖАВАНЕ, СПИРАНЕ,
ИЗВЪНРЕДНИ ОБСТОЯТЕЛСТВА И КРАЕН СРОК НА ДОГОВОРА

ЧЛЕН 11. ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА

ЧЛЕН 12. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

ЧЛЕН 13. ПЛАЩАНИЯ

ЧЛЕН 14. СЧЕТОВОДНИ ОТЧЕТИ И ТЕХНИЧЕСКИ И ФИНАНСОВИ
ПРОВЕРКИ

ЧЛЕН 15. ДВОЙНО ФИНАНСИРАНЕ

ЧЛЕН 16. ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕТО, ПРЕДОСТАВЕНО
ОТ ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН

ЧЛЕН 17. НЕРЕДНОСТИ

ЧЛЕН 18. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

ЧЛЕН 19. ПРИЛОЖИМО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

ЧЛЕН 1 - ОБЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

1.1. Бенефициентът е длъжен да изпълни Проекта на своя собствена отговорност и в съответствие с Описанието на Проекта, съдържащо се в **Приложение Б** от договора, с оглед изпълнение на предвидените в него цели.

1.2. Бенефициентът се задължава за спазва разпоредбите на действащото законодателство, отнасящо се до управлението и изпълнението на проекта, включително законодателството в областта на държавните помощи, възлагането на обществени поръчки, осигуряването на равни възможности и опазването на околната среда.

1.3. Бенефициентът провежда процедури по избор и контрол на изпълнителите и подизпълнителите по проекта, съгласно действащото българско законодателство, а именно:

а) Бенефициентът се задължава да прилага процедурите за избор на изпълнител, уредени в Закона за обществените поръчки и нормативните актове по прилагането му, когато се явява възложител по смисъла на чл. 7 и чл. 14, ал. 4 и 5 от Закона за обществените поръчки и чл. 1, ал. 4 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки.

б) Когато не се явява възложител по смисъла на чл. 7 и чл. 14, ал. 4 и 5 от Закона за обществените поръчки и чл. 1, ал. 4 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки, Бенефициентът се задължава да прилага процедурите за избор на изпълнител, уредени в Постановление № 55/12.03.2007 г. на Министерския съвет за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на Бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на Европейския съюз и от Програма ФАР на Европейския съюз

1.4. Бенефициентът изпълнява Проекта с присъщата грижа, ефективност, прозрачност и добросъвестност, в съответствие с най-добрите практики в съответната област и в съответствие с настоящите Общи условия, Договора и специалните условия към него. За тази цел Бенефициентът мобилизира всички финансови, човешки и материални ресурси, необходими за цялостното изпълнение на Проекта съгласно указаното в Описанието на Проекта (Приложение Б).

1.5. Взаимоотношенията между Договарящия орган и Бенефициента се уреждат съгласно настоящите Общи условия и конкретен договор, за всеки проект. Бенефициентът изпълнява задълженията си самостоятелно или съвместно с един или повече партньори, ако такива са посочени в описанието на Проекта и договора.

1.6. Взаимоотношенията между Бенефициента и партньорите се уреждат с Декларация за партньорство за изпълнение на проекта. При промяна на декларираните обстоятелства, Бенефициентът е длъжен да уведоми Договарящия орган. Единствено Бенефициентът е отговорен пред Договарящия орган за изпълнение на проекта, включително и при наличието на партньорство.

1.7. Партньорите участват в изпълнението на проекта и разходите, извършени от тях се признават за допустими и подлежат на доказване на същото основание както разходите, направени от Бенефициента.

1.8. Бенефициентът гарантира, че условията приложими за него съгласно Членове 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 12, 14, 15, 16 и 17 се отнасят и до неговите партньори, а условията по членове 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 14, 15, 16 и 17 се отнасят и до всички негови изпълнители.

1.9. Бенефициентът е длъжен да приведе в съответствие с Договора всички инструкции, указания, правила и други вътрешни актове, които се прилагат в организацията на Бенефициента, както и при необходимост да изменя и допълва наличните такива.

1.10. Бенефициентът е отговорен за верифициране на разходите, въз основа на фактури и/или други документи с еквивалентна доказателствена стойност, за дейностите, свързани с доставки, строителство и/или предоставяне на услуги по проекта.

1.11. Преди извършване на плащане към изпълнител Бенефициентът е длъжен да извърши пълна документална проверка и проверка на мястото на проекта за удостоверяване извършването на заявените за плащане дейности, базирани на договора между бенефициента и изпълнителя и/или други приложими документи. Всяка документална проверка и проверка на място задължително се документират и доказателство за извършената проверка се съхранява от Бенефициента в срока по Приложение № XVII към Договора.

1.12. Въз основа на резултатите от документалната проверка, Бенефициентът изготвя доклад за документална проверка. Докладите от извършени документални проверки се предоставят на Управляващия орган при поискване.

1.13. За всяка проверка на място Бенефициентът изготвя доклад от проверка на място. Докладите от проверки на място се предоставят на Управляващия орган при поискване.

1.14. Бенефициентът предоставя на Управляващия орган, в рамките на междинните доклади за напредък, информация за констатациите при извършването на проверките на място, за отправените към изпълнителя препоръки и за тяхното изпълнение.

1.15. При проверки на място от страна на Договарящия орган, Сертифициращия орган, Одитиращия орган и органи на Европейската Комисия, Бенефициентът се задължава да осигури присъствието на негов представител, както и да осигурява: достъп до помещения, преглед на документи, удостоверяващи направените разходи в рамките на предоставената безвъзмездна финансова помощ, както и всякаква друга информация, свързана с изпълнението на проекта и задълженията му по настоящите Общи условия и сключения договор, съдържащ специалните условия.

1.16. Бенефициентът се задължава да съхранява, осигурява и предоставя при поискване от Договарящия орган, Сертифициращия орган, Одитиращия орган и органи на Европейската Комисия всички документи, свързани с изпълнението на проекта за срок не по-малко от три години след приключването на Оперативната програма в съответствие с чл.89 (3) от Регламент на Съвета №.1083/2006г. Този срок се прекъсва в случай на съдебни процедури или по надлежно обосновано искане от страна на Европейската Комисия.

1.17. Бенефициентът декларира своето съгласие компетентният орган по приходите (по месторегистрация на Бенефициента) да предоставя информация

за него на Договарящия орган и/или Сертифициращия орган при поискване съгласно ПРИЛОЖЕНИЕ И -1 .

1.18. Бенефициентът се задължава да спазва изискванията за ограничения и изискванията във връзка с предоставянето на държавни помощи, за осигуряване на равни възможности за половете и за докладване на нередности, описани по-подробно в чл. 17.

1.19. При реализиране на своите правомощия Договарящият орган и Бенефициентът спазват изискванията за защита на личните данни съобразно разпоредбите на чл.37 от Регламент на Комисията №.1828/2006г. и приложимото национално законодателство.

1.20. Договарящият орган има право да дава указания на Бенефициента във връзка с изпълнение на проекта, които са задължителни за Бенефициента и неспазването им може да доведе до прекратяване на договора.

ЧЛЕН 2 - ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ. ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И ТЕХНИЧЕСКИ ДОКЛАДИ

2.1. Бенефициентът е длъжен да предостави на Договарящия орган и /или на лицата упълномощени от него и Сертифициращия орган цялата необходима информация за изпълнението на Проекта, в срок до 5 работни дни от поискването й.

2.2. В случай, че Договарящият орган извършва текуща или последваща оценка на проекта, Бенефициентът се задължава да предостави на Договарящия орган и/или на лицата упълномощени от него цялата документация или информация, която би спомогнала за успешното провеждане на оценката, както и да му предостави права за достъп, предвидени в чл. 14.10.

2.3. При извършване на оценка (вътрешна или външна) на изпълнението на проекта от една от страните по договора, страната извършила оценката предоставя копие от Доклада за оценката на другата страна.

2.4. Бенефициентът се задължава да изготвя междинни технически доклади и/или окончателен технически доклад. Тези доклади се придружават от финансови отчети и се изготвят съгласно образците по **Приложение E1-IV, E1-V и E1-VI** от договора. Те обхващат Проекта като цяло, независимо от това коя част от него се финансира чрез безвъзмездната финансова помощ. Докладите трябва да съдържат пълна информация за всички аспекти на изпълнението за описвания период. Към финансовия отчет се прилага опис на разходооправдателните документи за периода на докладване. . Описът трябва да включва информация за наименованието, размера, съответното перо в бюджета на проекта и номера на разходооправдателния документ. Описът се придружава от копия на разходооправдателните и платежните документи и на документите, доказващи основанието за извършване на разхода – договори, заповеди, протоколи и др.

2.5. Техническите доклади и финансовите отчети се изготвят на български език.

2.5.1. Междинни технически доклади придружени с финансови отчети, се представят с всяко искане за междинно плащане.

2.5.2. Окончателният технически доклад, придружени с финансов отчет и искане за окончателно плащане се изпраща след изпълнение на дейностите по проекта, в рамките на срока за изпълнение на проекта, съгласно чл. 2.2 от договора.

2.6. Ако Бенефициентът не представи на Договарящия орган окончателен технически доклад до крайния срок за окончателния технически доклад, посочен в договора, и не даде приемливо и достатъчно обяснения за причините, поради които не е в състояние да изпълни това си задължение, то Договарящия орган може да прекрати Договора в съответствие с член 11, т. 2, б. „а”, както и да изиска връщане на изплатените суми.

Член 3 - ОТГОВОРНОСТ

3.1. Договарящият орган не отговаря за щети или понесени вреди от персонала или имуществото на Бенефициента или партньорите му през време на изпълнението на Проекта или като последица от него. Бенефициентът не може да иска промяна на бюджета на проекта или други видове плащания за компенсирание на такава щета или вреда.

3.2. Бенефициентът поема цялата отговорност към трети лица, в това число и отговорност за вреди от всякакъв характер, понесени от тези лица по време на изпълнение на проекта или като последица от него. Договарящият орган не носи отговорност, произтичащата от искове или жалби вследствие нарушение на нормативни изисквания от страна на Бенефициента, неговите служители или лица, подчинени на неговите служители, или в резултат на нарушение на правата на трети лица.

Член 4 - КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ И КОДЕКС ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

4.1. Изпълнявайки дейностите по този договор, Бенефициентът и неговите служители следва да спазват определени изисквания относно конфликт на интереси и кодекс за етично поведение. Бенефициентът е длъжен да уведоми незабавно Договарящия орган за всеки конфликт на интереси, който се появи по време на изпълнението на договора, или е налице неспазване на клаузите за етично поведение.

4.2. Бенефициентът трябва да предприеме всички необходими мерки, за да предотврати или прекрати всяка ситуация, която може да компрометира независимото и обективно изпълнение на Договора.

4.3. Бенефициентът е длъжен да не допуска конфликт на интереси при провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за дейностите, включени в проекта.

4.4. По смисъла на Договора конфликт на интереси е налице при възникване на обстоятелствата, посочени в чл. 52, параграф 2, изречение второ от Регламент на Съвета (ЕО, Евратом) № 1605/2002 от 25 юни 2002 г. относно финансовите разпоредби, приложими за общия бюджет на Европейската общност, изменен с Регламент на Съвета (ЕО, Евратом) № 1995/2006 от 13 декември 2006 г.

4.5. Бенефициентът е длъжен да не допуска осъществяването на корупционни схеми и практики при възлагането и при изпълнението на обществени поръчки за дейности, включени в проекта.

4.6. Договарящия орган си запазва правото да се увери, че тези мерки са адекватни и може да изиска предприемането на допълнителни мерки, ако това е необходимо. Бенефициентът трябва да направи така, че неговите служители, включително и ръководните кадри, не са поставени в ситуация, която може да доведе до конфликт на интереси. Бенефициентът се задължава да смени, незабавно и без компенсация от Договарящия орган, всеки свой служител, който участва в изпълнението на договора и е изложен на такава ситуация.

4.7. Бенефициентът трябва да се въздържа от всякакви контакти, които биха компрометирали неговата независимост, или независимостта на персонала му. Ако Бенефициентът не поддържа такава независимост, Договарящия орган може да прекрати договора.

4.8. Бенефициентът трябва да действа във всеки един момент лоялно и безпристрастно в съответствие с правилата и/или кодекса за етично поведение, както и да спазва подобаваща дискретност. Той трябва, в частност, да се въздържа от всякакви публични изявления във връзка с проекта или услугите, направени без предварителното писмено съгласие на Договарящия орган, както и от ангажиране с дейност, което влиза в разрез със задълженията му към Договарящия орган по договора. Бенефициентът не трябва да ангажира Договарящия орган по какъвто и да е начин без предварителното му писмено съгласие и трябва, когато това се налага, да изясни това свое задължение пред трети лица.

Formatted: Russian
(Russia)

4.9. Ако Бенефициентът или някой от неговите изпълнители, персонал, агенти или служител предложи да даде, или се съгласи да предложи или даде, или даде на което и да било лице подкуп, подарък, пари за благодарност или комисионна като стимул или награда за това, че е направил или се е въздържал да направи действие във връзка с договора, или за това, че е бил благосклонен или неблагосклонен към дадено лице във връзка с договора с Договарящия орган, Договарящия орган може да прекрати договора, без това да е в ущърб на изпълнимите права на Бенефициента по договора.

4.10. Бенефициентът няма да извлича пряка или непряка изгода от каквито и да било възнаграждения за права, парични възнаграждения, или комисионни във връзка с патентован или защитен артикул, или процес, използван при или за целите на договора или проекта, без предварителното писмено съгласие на Договарящия орган.

4.11. Бенефициентът и неговите служители трябва да запазят професионална тайна по време на изпълнение на договора, както и след приключването му. В тази връзка, освен с предварителното писмено съгласие на Договарящия орган, нито Бенефициентът, нито назначеният или ангажиран от него персонал трябва да предават на което и да било физическо или юридическо лице

конфиденциална информация, която им е била разкрита или която са открили, както да правят обществено достояние информация относно препоръките, направени по време на или като резултат от изпълнението на договора. Освен това, те не трябва да ползват в ущърб на Договарящия орган информацията, която им е била предоставена и която е резултат от проучванията, тестовите и изследванията, проведени по време на и за целите на изпълнение на договора.

4.12. Изпълнението на договора не трябва да води до необичайни комерсиални разходи. Ако се появят такива комерсиални разходи, договорът ще бъде прекратен. Необичайни комерсиални разходи са комисионни, които не са упоменати в договора или не произлизат от правомерно сключен договор във връзка с договора, комисионни, които не са платени в замяна на действително извършена услуга, комисионни, изплатени на получател с неясна самоличност, или комисионни, изплатени на Бенефициента.

4.13. При поискване, Бенефициентът трябва да предостави на Договарящия орган удостоверяващи доказателства във връзка с условията, при които се изпълнява договора, при спазване на разпоредбите на действащото българско законодателство. Договарящия орган може да проведе всички документални проверки, които счита за необходими, за да намери доказателства в случай, че има подозрение за необичайни комерсиални разходи.

4.14. Изискванията за Конфликт на интереси и кодекс за етично поведение се прилагат по начин който не нарушава императивните разпоредби на действащото българско законодателство.

Член 5 - ПОВЕРИТЕЛНОСТ

5.1. При спазване на разпоредбата на член 14, Договарящият орган, лицата, упълномощени от него и Бенефициентът се задължават да запазят поверителността на всички предоставени документи, информация или други материали, за срок не по-малко от три години след приключването на оперативната програма в съответствие с чл. 89 (3) от Регламент на Съвета № 1083/2006. Европейската комисия има право на достъп до всички документи, предоставени на лицата, посочени по-горе, като спазва същите изисквания за поверителност.

5.2. Бенефициентът упълномощава Договарящия орган, националните одитиращи органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външните одитори да публикуват неговото наименование и адрес, наименованието на проекта и размера на предоставената безвъзмездна финансова помощ.

5.3. При реализиране на своите правомощия Договарящият орган, упълномощените от него лица и Бенефициентът са длъжни да спазват изискванията за защита на личните данни съобразно разпоредбите на чл. 37 от Регламент на Комисията № 1828/08.12.2006 г. и приложимото национално законодателство.

Член 6 - ПУБЛИЧНОСТ И ИНФОРМИРАНЕ

6.1. Бенефициентът се задължава да предприеме всички необходими стъпки за популяризиране на факта, че проектът се съфинансира от Европейския фонд за регионално развитие. Предприетите за тази цел мерки трябва да са съобразени със съответните правила за информиране и публичност, предвидени в чл.8 от Регламент на Комисията 1828/2006 и приложение 1 към него.

6.2. Бенефициентът задължително посочва финансовия принос на Европейския фонд за регионално развитие, предоставен чрез Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. в информацията, предоставяна на целевата група по Проекта, в своите междинни и годишни технически доклади, в каквито и да са документи, свързани с изпълнението на проекта и при всякакви контакти с медиите. Той трябва да използва логото на ЕС и логото на Оперативна програма „Регионално развитие“. Всяка публикация от Бенефициента, в каквато и да било форма и в каквото и да е средство за масова информация, в това число и в Интернет, трябва да съдържа следното заявление:

“Този документ е създаден в рамките на проект „.....“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма Регионално развитие“ 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от <наименование на Бенефициента> и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.”

6.3. Всяка информация, представена от Бенефициента на конференция или семинар, на публична или медийна изява, трябва да конкретизира, че Проектът е получил финансиране от Европейския фонд за регионално развитие чрез Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г.

Член 7 - ПРАВО НА СОБСТВЕНОСТ/ПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ПРИДОБИТИТЕ АКТИВИ

7.1. Правото на собственост, включително правата на интелектуална собственост, върху резултатите от проекта, докладите и други документи, свързани с него, както и върху придобитите активи, ако има такива, възниква за Бенефициента.

7.2. Независимо от разпоредбите на чл.7.1 и при спазване на разпоредбата на чл.5, Бенефициентът предоставя на Договарящия орган, Сертифициращия орган, националните одитиращи органи, Европейската Комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външни одитори правото да използват свободно и съобразно обхвата на проверката всички документи, свързани с проекта, независимо от формата им.

7.3. В период от 5 години след изтичането на срока по чл. 2 от Договора, Бенефициентът е длъжен да изпълнява задължението си да не прехвърля правото на собственост върху обекта, изграден в резултат на инвестицията по този Договор, да не променя предназначението на активите, придобити в резултат на изпълнението на проекта, както и да не сключва договори от всякакъв характер с трети лица и/или извършва други действия, които биха

могли да доведат до значително изменение на проекта по смисъла на чл. 57, параграф 1 от Регламент на Съвета № 1083/2006 от 11 юли 2006г. относно определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент № 1260/1999 г.

7.4. При поискване от страна на Договарящия орган, Бенефициентът декларира, че са налице обстоятелствата по чл.7.2.

7.5. Договарящият орган, Сертифициращият орган, Одитиращият орган и Европейската комисия имат право в период от 5 години след изтичането на срока по чл. 5 от Договора да проверяват изпълнението на задълженията на Бенефициента по ал. 1.

7.6. Сроковете по чл. 7.2 и 7.3 се удължават в случай на съдебни процедури – с влизъл в сила акт или по надлежно обосновано искане на Европейската комисия.

Член 8 - ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА

8.1. Всякакви промени в текста на Договора, включително на приложенията към него, се правят в писмена форма посредством допълнително споразумение в съответствие с разпоредбите на чл.29 от Постановление на Министерския съвет 121/31.05.2007г.

8.2. Изменението на Договора не може да има за резултат нарушаване на конкурентните условия, съществуващи към момента на неговото сключване, на принципа на равнопоставеност и не може да засяга основната цел на проекта.

8.3. В случай, че изменението е поискано от Бенефициента, последният трябва да представи писмено искане за изменение на вниманието на Договарящия орган в едномесечен срок преди предвидената дата на влизане на поправката в сила, освен ако са налице извънредни обстоятелства, надлежно обосновани от Бенефициента и приети от Договарящия орган.

8.4. В случаите когато промяната в бюджета или описанието на проекта не засяга основната цел на проекта, а финансовият ефект от нея се ограничава до прехвърляне на средства в рамките на един бюджетен раздел или промяна до 15 % на договорения размер на бюджетните раздели /при прехвърляне на средства между същите/, която промяна няма да попречи за постигане на планираните резултати, Бенефициентът има право да приложи изменението, за което уведомява писмено Договарящия орган.

8.5. Задължително подписване на допълнително споразумение при промяна на първоначалните стойности на бюджетните пера се изисква, когато се извършва преразпределение на средствата в бюджета на проекта, водещо до:

- увеличаване или намаляване с повече от 15 % на договорените в бюджета стойности по бюджетни раздели;
- появата на нови бюджетни пера /видове разходи/, които не са договорени с първоначалния бюджет.

8.6. Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения процент и размер на безвъзмездната финансова помощ по договораи/или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има нормативно определен размер.

8.7. Промени на име, адреси, банкови сметки подлежат само на уведомление, като Договарящият орган има право да провери правосубектността на Бенефициента при смяна на името, да се противопостави на избора на банкова сметка или одитор/одиторска фирма. Бенефициентът е длъжен да се съобрази със становището на Договарящия орган.

8.8. Договарящият орган има право да изисква смяна на одитора, поради съображения, станали известни след сключването на Договора и поставящи под съмнение независимостта на одитора/одиторската фирма.

8.9. Сключеното допълнително споразумение към Договора не може да има за цел или резултат внасяне на изменения в Договора, които биха поставили под въпрос решението за отпускане на безвъзмездна финансова помощ или биха били в противоречие с равнопоставеното третиране на кандидатите. Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ, упомената в член 3.2. от договора, съдържащ специални условия, не може да бъде увеличаван.

Член 9 - ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОРА

9.1. Правата и задълженията по Договора не могат да бъдат прехвърляни или възлагани на трета страна по какъвто и да било начин, без предварителното писмено съгласие на Договарящия орган.

Член 10 - ПЕРИОД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ, УДЪЛЖАВАНЕ, СПИРАНЕ, ИЗВЪНРЕДНИ ОБСТОЯТЕЛСТВА И КРАЕН СРОК НА ДОГОВОРА

10.1. Бенефициентът е длъжен да информира Договарящия орган незабавно за възникването на всякакви обстоятелства, които биха могли да попречат или да забавят изпълнението на Проекта. Периодът на изпълнение на Проекта е посочен в член 2.2. на договора. Бенефициентът може да поиска удължаване на периода за изпълнението на Проекта, но не по-късно от един месец преди неговото изтичане и при условие, че срокът не излиза извън финансовата рамка 2007-2013г.. Искането трябва да бъде мотивирано и придружено от всички доказателства, необходими за вземане на решение за изменение на договора.

10.2. Бенефициентът може да спре временно изпълнението на Проекта изцяло или отчасти, ако възникнат извънредни обстоятелства, които правят продължаването му прекалено трудно или рисковано. Бенефициентът следва да уведоми незабавно Договарящия орган и да представи цялата необходима информация. Всяка от страните може да прекрати Договора в съответствие с член 11, т. 1. Ако Договорът не бъде прекратен, Бенефициентът е длъжен да направи необходимото, за да сведе до минимум срока на спиране на изпълнението и да го възобнови веднага щом обстоятелствата позволят това, както и незабавно да уведоми Договарящия орган за тези свои действия.

10.3. Договарящият орган може да изиска от Бенефициента да преустанови временно изпълнението на Проекта или част от него, ако възникнат обстоятелства, които правят продължаването му прекалено трудно или рисковано. Всяка от страните може да прекрати Договора в съответствие с член 11, т. 1. Ако Договорът не бъде прекратен, Бенефициентът е длъжен да направи необходимото, за да сведе до минимум срока на спиране на изпълнението и да го възобнови веднага щом обстоятелствата позволят това, с предварително писмено одобрение от страна на Договарящия орган.

10.4. Срокът на изпълнението на Проекта се удължава с период, равен на периода на прекъсването.

10.5. Извънредно обстоятелство е всяка непредвидена извънредна ситуация или събитие извън контрола на страните, която пречи на която и да било от тях да изпълнява някое от своите договорни задължения, възникването му не може да се отдаде на умисъл или непредпазливост от тяхна страна (или от страна на техни изпълнители, представители или служители), не е възможно да бъде предвидена при спазване на принципа на добросъвестността и се окаже непреодолима. Дефекти в оборудването или материалите, или закъснения в предоставянето им на разположение, трудови спорове, стачки или финансови затруднения не могат да бъдат използвани за позоваване на извънредна ситуация. Никоя страна не носи отговорност за нарушение на нейните договорни задължения, ако е била възпрепятствана да ги изпълнява заради наличие на извънредна ситуация. Страната, изправена пред извънредна ситуация информира другата страна незабавно, като посочва естеството, вероятната продължителност и предвидимите последици от проблема, и предприема всички мерки за свеждане до минимум на евентуални вреди.

10.6. В случаите по чл.93 от Регламент на Съвета № 1083/2006 г. задълженията на Договарящият орган към Бенефициента за всички неизвършени плащания по Договора се погасяват, като договорът се прекратява на основание чл.11.4. от настоящите Общи условия. Бенефициентът носи риска от ненавременното представяне на искания за сертифициране на разходите. Договарящият орган уведомява в писмен вид Бенефициента за изтичането на срока по чл.93 от Регламент на Съвета № 1083/2006 г.

Член 11 - ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА

11.1. Ако някоя от Страните счита, че са налице обстоятелства възпрепятстващи ефективното изпълнение на Договора, то тя следва да се обърне за съдействие към другата страна. Ако страните не постигнат споразумение за разрешаване на проблема, всяка от тях има право да прекрати Договора с двумесечно предизвестие в писмена форма.

11.2. Договарящият орган може да прекрати договора без предизвестие и без да изплаща каквито и да било обезщетения, когато Бенефициентът:

а) не изпълни, без основание, задължително указание, отправено от Договарящия орган или някое от задълженията си по проекта, договора и/или приложенията към тях и не представя задоволително обяснение в срок от 5 работни дни след получаването на писмено уведомление, което да удовлетвори Договарящия орган;

б) е в несъстоятелност или се намира в производство по ликвидация;

в) когато управляващ или представляващ Бенефициента е осъден с влязла в сила присъда за престъпление, или е извършил административно нарушение, свързано с професионалната му дейност, или по надлежен ред е установено осъществяването на неправомерни действия, засягащи финансовите интереси на национален бюджет или бюджет на Европейските Общности, от страна на Бенефициент или негов партньор, виновно тежко нарушение на професионалните се задължения, доказано по надлежен ред;

г) извърши промяна в правно-организационната си форма, освен ако не е получил предварително писмено съгласие от Договарящия орган;

д) декларира неверни или непълни данни;

е) е извършил нередност при сключването и/или изпълнението на проекта или договора.

11.3. При неизпълнение на някое от задълженията от страна на Бенефициента, при неизпълнение на препоръка, отправена от Договарящия орган или в случай на установена нередност Договарящият орган може да поиска прекратяване на договора и възстановяване на всички средства от Бенефициента, заедно с лихвата за периода от момента на плащане до момента на възстановяване.

11.4. Договарящият орган може да прекрати договора без предизвестие при настъпване на срока по чл.93 от Регламента на Съвета 1083/2006.

11.5. В случаи на прекратяване на Договора, с изключение на чл. 11. т.3, Бенефициентът има право да получи само такава част от безвъзмездната финансова помощ, която е сертифицирана по надлежния ред и отговаря на изпълнената част от проекта, като се изключват разходите, свързани с текущи ангажименти, които следва да бъдат изпълнени след прекратяването на договора. За тази цел Бенефициентът следва да представи искане за плащане и окончателен технически доклад в съответствие с чл. 2.4. в срок не по-късно от 1 месец след прекратяване на договора.

11.6. В случаи на неправомерно прекратяване на договора от страна на Бенефициента по реда на чл.11.1. и в случаите, предвидени в чл. 11.2., Договарящият орган може да изиска възстановяване на вече изплатените суми от безвъзмездната финансова помощ заедно с дължимите лихви за периода от датата на извършено плащане до датата на възстановяване, в съответствие с разпоредбите на националното и европейското законодателство.

11.7. Договарящият орган има право да вземе предпазни мерки, които се изразяват във временно спиране на плащанията без предизвестие.

Член 12 - ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

12.1. Без да противоречи на разпоредбите на Регламент на Съвета № 1083/2006г , Регламент на Комисията № 1828/08.12.2006 и Регламент на Европейския парламент и на Съвета № 1080/2006г, както и на Постановление № 62/21.03.2007 на Министерския съвет, за да бъдат признати за допустими по проекта, разходите трябва да отговарят на изискванията, предвидени в Изискванията за кандидатстване по настоящата схема за финансиране и Постановление № 245/9.10.2007 г. на Министерския съвет за приемане на

детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Регионално развитие”, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие, за финансовата рамка 2007-2013 г.

12.2. За финансиране на част от дейностите по проекта, попадащи в обхвата на помощта от Европейския социален фонд са приложими детайлните правила за допустимост на разходите по съответните оперативни програми, които се финансират от този фонд.

12.3. В съответствие с Указания на Министъра на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, издадени на основание §6 от Преходните и заключителни разпоредби на ПМС №62/21.03.2007г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, Бенефициентът отговаря за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. Бенефициентът е длъжен да следва Указанията на Министъра на финансите за определянето на ДДС като възстановим и като невъзстановим (допустим разход), за оформянето на Искането за плащане, за документалната отчетност, както и всички други свои задължения по Указанията във връзка с получаване на средства от Договарящия орган. Компетентният орган по приходите по месторегистрация на бенефициента има право да предоставя информация за бенефициента на Договарящия орган и/или Сертифициращия орган при поискване.

ЧЛЕН 13 – ПЛАЩАНИЯ

13.1. Договарящият орган извършва плащанията в съответствие с предвиденото в член 4 от договора.

13.2. Плащанията ще се считат за извършени от деня на извършването на нареждане за плащане от банковата сметка на Договарящия орган по банковата сметка на Бенефициента.

13.3. Плащанията от Договарящият орган към Бенефициента ще се извършват във формата на авансови, междинно/ междинни и окончателни плащания.

13.4. Авансовото плащане е до 10 % от стойността на общите допустими разходи при договори за инфраструктурни проекти над 1 млн. лева и до 20% от стойността на общите допустими разходи по сключен договор за безвъзмездна финансова помощ във всички останали случаи.

13.5. Междинно/междинни и окончателно плащания се извършват на базата на реално извършени и платени разходи, направени през периода, за който се отнася искането за плащане. Бенефициентът представя финансов отчет с приложен опис на разходооправдателните документи. Описът се придружава с копия на разходооправдателните и платежните документи и на документите, доказващи основанието за извършване на разхода. Копията се заверяват с печат и с „Вярно с оригинала“ от ръководителя или счетоводителя на проекта. Разходооправдателните документи трябва да са издадени на името на бенефициента и/или на партньора по проекта и в тях задължително трябва да е указано, че *„разходът е за безвъзмездна помощ по договор № ..... на ОПРР“*.

13.6. Договарящият орган извършва верифициране на декларираните разходи в Искането за междинно и окончателно плащане, което включва документална проверка и по преценка проверка на място.

13.7. Всички доклади и документи, представляващи основания за плащане, се считат за одобрени, след като Договарящият орган изпрати писмен отговор до Бенефициента, придружен с необходимите документи.

13.8. Договарящият орган може да не одобри даден доклад, като уведомява за това Бенефициента и при необходимост назначава допълнителни проверки. В такива случаи Договарящият орган може да изиска разяснения, поправки или допълнителна информация, които трябва да бъдат предоставени в срок с точна дата, посочен в уведомлението до Бенефициента.

13.9. Бенефициентът има право да подаде възражение в рамките на определения в уведомлението срок, придружено с доказателства, срещу решението на Договарящия орган за непризнаване на разходите. За произнасяне по възражението и разглеждане на доказателствата се прилагат условията на чл.13, т. 6 Докладите се предоставят в съответствие с член 2 на настоящите Общи условия.

13.10. В случай на констатирани пропуски и неодобрение на отделни технически доклади и/или финансови отчети, Договарящият орган има право да не разглежда искането за плащане и да предприеме допълнителни проверки, включително проверки на място при необходимост, за да се увери, че посочените разходи са целесъобразни и допустими. Срокът за плащане на действително одобрените разходи по проекта започва да тече от датата, на която е регистрирано правилно съставено искане за извършване на плащане вследствие на изпълнение на препоръките на Договарящия орган от страна на Бенефициента в резултат от направените проверки.

13.11. След изтичането на посочения срок Бенефициентът има право да предяви иск за изплащане на обезщетение за забавено плащане в размер на законната лихва за периода на просрочието съгласно Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания.

13.12. Договарящият орган си запазва правото да направи корекция на окончателното плащане, ако резултатите от проекта не са постигнати или качеството на постигнатите резултати е незадоволително.

13.13. Доклад за външен одит по проекта, изготвен от лицензиран одитор, посочен в договора, се прилага към окончателното искане за плащане и към исканията за междинно плащане, в случай че това се изисква в договора.

а) За всяко искане за плащане одиторът проверява дали декларираните от Бенефициента разходи са действително направени, точни и допустими в съответствие с договора, и изготвя доклад за заверка на разходите.

б) Бенефициентът предоставя на одитора пълен достъп съгласно чл.14, т. 10.

в) Одитният доклад придружаващ искането за окончателно плащане, обхваща всички разходи, които не са обхванати от предходни доклади за заверка на разходи.

13.14. Договарящият орган извършва плащанията в лева, съгласно разпоредбите на договора.

13.15. Всички лихви натрупани по време на изпълнение на проекта или евентуални приходи и/или други печалби по смисъла на чл.16.2., генерирани по време на изпълнението на проекта, натрупани върху средства, изплатени от Договарящия орган на Бенефициента, се описват в Междинния(те) и Окончателния финансови отчети и се приспадат от последващо плащане до размера на дължимата сума или се възстановяват на Договарящия орган, в случаите когато ги надхвърлят.

ЧЛЕН 14 - СЧЕТОВОДНИ ОТЧЕТИ И ТЕХНИЧЕСКИ И ФИНАНСОВИ ПРОВЕРКИ

14.1. Бенефициентът трябва да води точна и редовна документация и счетоводна отчетност, отразяващи изпълнението на проекта, използвайки подходяща и адекватна електронна система. Бенефициентът осъществява хронологично, двустранно и аналитично счетоводно записване и съставя финансовите отчети в съответствие с изискванията и основните счетоводни принципи на Закона за счетоводството. Счетоводната система може да е неразделна част от текущата счетоводна система на Бенефициента или допълнение към нея. Счетоводната и друг тип отчетност по проекта следва да позволява събирането на необходимите данни за осъществяване на финансово управление, мониторинг, верифициране на разходите, одит и оценка.

14.2. Бенефициентът е длъжен да води подробна счетоводна отчетност, която да е достатъчна за установяване и проследяване на възстановим и невъзстановим данък върху добавена стойност по конкретен проект/договор.

14.3. Бенефициентът се задължава да прилага подхода по т. 5.2 по ДДС № 06/04.04.2008 на Министерство на финансите-Дирекция „Държавно съкровище“, като гарантира, че подлежащите на възстановяване неусвоени средства както и натрупаните лихви, глоби и неустойки, следва да се превеждат по съответната „транзитна сметка“ на Договарящия орган. За тази цел бенефициента следва да посочи в договорите с доставчиците/контрагентите своята „транзитна сметка“, която е свързана с десетразрядния му код..

14.4. Бенефициентът гарантира, че данните посочени в докладите (междинни технически и окончателен технически), предвидени в чл.2.4., отговарят на тези в счетоводната му система и документация и са налични до изтичане на сроковете за съхранение на същата.

14.5. Договарящият орган извършва проверки на място при Бенефициента след оценка на риска и/или изготвяне на представителна извадка.

14.6. Договарящият орган изготвя Годишен план за проверките на място и уведомява бенефициента за планираните дати на проверки на място.

14.7. Договарящият орган има право, ако счете за необходимо да извършва извънредни проверки на място без да уведомява предварително Бенефициента за това.

14.8. Всички препоръки направени от страна на Договарящия орган в резултат на направена документална проверка или проверка на място следва да бъдат изпълнени от бенефициента в указания от Договарящия орган срок.

14.9. Договарящият орган извършва проверки за проследяване на изпълнението на препоръките, направени в резултат от документалните проверки или проверките на място.

14.10. Бенефициентът е длъжен да допуска Договарящия орган, Сертифициращия орган, националните одитиращи органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и/или техни представители и външни одитори, извършващи проверки съгласно член 1.11. да проверяват, посредством проучване на документацията му или проверки на място, изпълнението на проекта, и да проведат пълен одит, при необходимост, въз основа на разходнооправдателните документи, приложени към счетоводните отчети, счетоводната документация и други документи, свързани с финансирането на проекта. Тези проверки могат да се провеждат в срок до три години след приключването на Оперативната програма по отношение на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския Съюз в съответствие с изискванията на Регламент 1083/ 2006г. на Съвета, както и до приключване на евентуални административни, следствени или съдебни производства.

а) Освен указаното в т. 10 на същия член, Бенефициентът е длъжен да допусне Договарящия орган, Сертифициращия орган, националните одитиращи органи, Европейската служба за борба с измамите и/или техни представители и външни одитори, извършващи проверки съгласно член 1.11., да извършат проверки и инспекции на място в съответствие с процедурите, предвидени в законодателството на Европейската общност за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нарушения, както и приложимото национално законодателство.

б) За тази цел Бенефициентът е длъжен да предостави на служителите или представителите на Договарящия орган, Сертифициращия орган, националните одитиращи органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външни одитори достъп до местата, където се осъществява проектът, в това число и достъп до неговите информационни системи, както и до всички документи и бази данни, свързани с финансово-техническото управление на проекта, както и да направи всичко необходимо, за да улесни работата им. Достъпът предоставен на служителите или представителите на Договарящия орган, Сертифициращия орган, националните одитиращи органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външни одитори трябва да

бъде поверителен спрямо трети страни без ущърб на публично-правните им задължения. Документите трябва да се съхраняват на достъпно място и да са архивирани по начин, който улеснява проверката, а Бенефициентът следва да уведоми Договарящия орган за точното им местонахождение.

14.11. Бенефициентът гарантира, че правата на Договарящия орган, Сертифициращия орган, националните одитиращи органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външни одитори ще се упражняват равноправно, при еднакви условия и в съответствие с еднакви правила и по отношение на неговите партньори и изпълнители. Когато партньор или изпълнител на Бенефициента е международна организация, се прилагат споразумения за проверки, сключени между тази организация и Европейската Комисия.

14.12. Срокът на съхранение на всички разходооправдателни документи и други документи с доказателствена стойност е три години от приключването на Оперативната програма в съответствие с чл.89 (3) от Регламент на Съвета №.1083/2006г или по-дълъг, когато националното законодателство указва това.

14.13. Бенефициентът е длъжен да поддържа система за деловодство, архивиране и съхраняване на документите, свързани с проекта, в съответствие с указанията, съдържащи се в **Приложение № XVII.** към Специалните условия на Договора.

ЧЛЕН 15 – ДВОЙНО ФИНАНСИРАНЕ

15.1. Бенефициентът се задължава да не допуска двойно финансиране на дейности по проекта от други финансови инструменти на Европейския съюз или други донорски програми. Всички разходооправдателни документи по договори с изпълнители, следва да включват текст *„Разходът е по договор за безвъзмездна помощ No..... по ОПРР”*

15.2. В случай на двойно финансиране, Бенефициентът уведомява незабавно Договарящия орган. Той не представя искане за плащане за тази дейност или възстановява неправомерно получените суми по отношение на тази дейност в срок определен от Договарящия орган.

15.3. В случай, че Договарящият орган установи по безспорен начин (включително при проверка на място) наличието на двойно финансиране за дейност по проект на Бенефициента, той изисква от Бенефициента преустановяване на дейността или възстановяване на неправомерно получените суми в определен от него срок. Ако сумите не бъдат възстановени в определения от Договарящия орган срок, той може да ги прихване от последващи плащания към Бенефициента.

ЧЛЕН 16 - ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕТО, ПРЕДОСТАВЕНО ОТ ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН

16.1. Общата сума, която Договарящия орган ще изплати на Бенефициента, не може да надвишава максималния размер на помощта, предвиден в Член 3 от договора.

16.2. Бенефициентът приема, че безвъзмездната финансова помощ не може при никакви обстоятелства да му носи печалба и трябва да бъде ограничена до сумата, необходима за възстановяване на разходите по проекта след приспадане на генерираните при изпълнението на проекта приходи. Под приход се разбира всички доходи от проекта през периода на неговото изпълнение, получени от продажби, ренти, услуги, събирания, такси или други еквивалентни приходи, с изключение на приходите генерирани в течение на икономическия живот на съфинансираните инвестиции и обект на специалните положения, съгласно чл. 55 Регламент 1083/2006г. и приходите генерирани в рамките на мерките за финансов инженеринг. С приходите се редуцира сумата отпускана от Договарящия орган изцяло или пропорционално, в зависимост от това дали са генерирани напълно или частично от проекта.

16.3. Размерът на безвъзмездната финансова помощ по договора е дължим до размера на сертифицираните допустими разходи по чл.12 извършени от Бенефициента. Недопустими разходи не подлежат на възстановяване.

ЧЛЕН 17 - НЕРЕДНОСТИ

17.1. Без да противоречи на Регламент 1083, чл.2, т. 7 за нередност по настоящия договор се счита всяко действие или бездействие на стопански субект, което има или би имало като последица нанасянето на вреда на общия бюджет по проекта, като бъде отчетен неоправдан разход. За нередност се счита всяко нарушение в процедурата за избор на изпълнители на проекта, всяко неправомерно плащане към изпълнители по проекта, всяко неправомерно отчитане на дейности по проекта, което би довело до изплащането на неоправдани разходи и други.

17.2. Бенефициентът се задължава незабавно да докладва на Договарящия орган всички заподозрени и/или доказани случаи на измама и/или нередност.

17.3. Докладът се предоставя в срок от 3 работни дни от разкриването на нередността.

17.4. Бенефициентът е длъжен да установи и прилага подходяща система за разкриване, отчитане, докладване и последващо разрешаване на всички регистрирани случаи на нередност по проекта, както и да създаде и поддържа досие за всеки случай на установена нередност .

17.5. Бенефициентът е длъжен да уведоми всички свои служители, работещи по изпълнението на проекта относно определението за *нередност* и да ги задължи да докладват всеки случай на подозрение и/или доказани случаи на нередност съгласно установена процедура от Бенефициента.

17.6. Бенефициентът е длъжен да представи на Договарящия орган тримесечни доклади, както следва:

- а). за първото тримесечие на текущата година – в срок до 7 април на текущата година.
- б). за второто тримесечие на текущата година – в срок до 7 юли на текущата година.
- в). за третото тримесечие на текущата година – до 7 октомври на текущата година.

г). за четвъртото тримесечие на текущата година – до 7 януари на следващата година.

17.7. Докладите се изготвят от Бенефициента.

17.8. С докладите по ал. 1 Бенефициентът предоставя информация за всички последващи действия по вече докладвани случаи на установена нередност и/или измама, включително всяка нова и/или липсваща в предходните доклади информация.

17.9. Когато за съответния период на докладване няма установени нередности, както и нередности възникнали в предишни периоди, които все още не са приключени, Бенефициентът изготвя и предоставя на Договарящия орган в сроковете по чл. 17.6., декларация за липса на нередности, съгласно Приложение XII към Договора.

17.10. В случай на установена нередност, Бенефициентът е длъжен да възстанови всички неправомерно изплатени суми, заедно с дължимите лихви по реда, предвиден в чл.18 от настоящите Общи условия.

17.11. Бенефициентът е длъжен да отчита нередностите по проекта в поддържаната от него счетоводна система и в рамките на четири работни дни от осчетоводяване на нередността да предостави на Договарящия орган уведомително писмо за осчетоводени нередности, съгласно Приложение № Ж-1 към Договора.

17.12. Във всички случаи, когато Бенефициентът възстанови дължимите от него суми по нередности, той е задължен да ги осчетоводи в счетоводната система и да предостави на Договарящия орган, в рамките на четири работни дни след датата на възстановяване, уведомително писмо за осчетоводени върнати суми по нередности, съгласно Приложение № Ж-2 към Договора.

ЧЛЕН 18 - ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

18.1. Бенефициентът се задължава да възстанови на Договарящия орган всички авансови средства, платени в повече от сертифицираните разходи или всички неправомерно получени

18.2. При констатиране на неправомерно изплатени суми Договарящият орган информира бенефициента за неизплатените/дължимите суми, крайния срок за възстановяването им, данни за банковата сметка, в която сумите следва да се възстановят, възможните санкции и процедури в случай, че изискването за възстановяване на дължимите суми не се изпълни в указания срок.

18.3. В случай, че Бенефициентът не възстанови изисканите суми в упоменатите срокове, Договарящият орган има право на обезщетение за забавено плащане в размер на законната лихва за периода на просрочието.

18.4. Сумите, подлежащи на възстановяване от Бенефициента, могат да бъдат прихванати от всякакви суми, дължими от Договарящия орган на Бенефициента. Тази разпоредба не накърнява правото на страните да договорят разсрочено плащане.

18.5. Ако след приключване на проекта или по време на изпълнение на проекта в случай на препоръка от Одитирация орган и/или на база негови констатации бъдат поискани финансови корекции, Бенефициентът се задължава да възстанови посочената сума в указния размер и срок на Договарящия орган.

18.6. Ако след приключване на проекта или по време на изпълнение на проекта Европейската Комисия поиска финансова корекция по проекта, Бенефициентът се задължава да възстанови посочената сума в указания размер и срок на Договарящия орган.

18.7. При изпълнението на проекта Бенефициентът е длъжен да осигури клаузи за възстановяване на неправомерно платени средства в договорите, подписани от него в качеството му на възложител за предоставяне на услуги/доставки/строителство.

18.8. Банковите такси, свързани с връщането на дължими суми на Договарящия орган, са изцяло за сметка на Бенефициента.

ЧЛЕН 19 - ПРИЛОЖИМО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

19.1. По отношение на настоящите Общи условия и сключения договор, съдържащ специалните условия, се прилага законодателството на Република България.

19.2. Страните са длъжни да положат всички усилия, за да постигнат уреждане на възникнали между тях спорове по взаимно съгласие. Всяка от страните е длъжна да отговори в срок от 5 работни дни на искане на другата страна за уреждане на възникнал спор по взаимно съгласие. След изтичането на този срок, или опитите за уреждане на спора не са довели до резултати в срок от 20 работни дни от датата на първото искане, всяка от страните може да защити правата си по предвидения от закона ред.